

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра психології і педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Л. Л. Станіслава

29 грудня 2019

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Історія психології

Освітньо-професійна програма Психологія

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Афанасенко Валентина Іванівна
Профайл викладача	
E-mail викладача(ів)	valentinaafanasenko9@gmail.com
Контактний телефон	+380966998248
Сторінка дисципліни в ІСУ	
Консультації	онлайн: за попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	4	4,0	120	48	32		16		72				+

Анотація дисципліни

Дисципліна «Історія психології» ґрунтується на логічному принципі викладу тематичного матеріалу, який дає змогу висвітлити послідовність розвитку і становлення психологічних знань. Курс історії психології передбачає виявлення вузлових моментів в єдиній лінії розвитку наукової психології. Програма дисципліни передбачає розкриття історико-психологічних змістів у взаємозв'язку з історією культури в цілому на основі проблеми людини. Лекційний курс тому передбачає виклад методологічних засад історії психології, які стосуються всіх її рівнів: міфологічного, вчення Стародавнього світу, середніх віків, психологію Відродження, Просвітництва, XIX ст. і XX ст. Для ґрунтовного оволодіння необхідним об'єктом історико-психологічного матеріалу велике значення має досконале вивчення ряду провідних першоджерел – робіт Платона, Арістотеля, А. Августина, Б. Спінози, Д. Уотсона, Е. Толмена, М. Вертгеймера, З. Фрейда, К. Г. Юнга, А. Адлера, В. Райха, К. Хорні, Е. Фромма, А. Маслоу, К. Роджерса та ін. Теми лекційних занять дозволяють послідовне розкриття закономірностей розвитку наукової психології від давніх вірувань у душу до сучасного рівня розуміння психіки. Теми для самостійного вивчення студентами забезпечені переліком допоміжної літератури. Програмою передбачені форми поточного і підсумкового контролю. Дисципліна «Історія психології» є складовою циклу дисциплін загальної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Психологія». Дисципліна викладається для студентів денної і заочної форми навчання. При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології та методи навчання, зокрема такі як: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням семінарів; ситуації з альтернативними варіантами розв'язання, форуми, круглі столи, панельна дискусія, самостійна робота (презентація, тематичний кросворд).

Пререквізити: історія, історія культури, філософія, загальна психологія, вступ до фаху; **кореквізити:** психологія особистості, вікова та педагогічна психологія, соціальна психологія, диференційна психологія, основи психотерапії, етнопсихологія.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – висвітлити методологічні засади і основні періоди становлення наукової психології, забезпечити поглиблене розуміння студентами проблеми історичного розвитку психіки та психологічних механізмів формування особистості.

Завдання дисципліни: розглянути основні етапи розвитку психологічних ідей у взаємозв'язку із історією становлення культури; проаналізувати проблеми співвідношення механіцизму й холізму, пізнавальних та метафізичних аспектів, гуманістичного й «обезлюдненого» начал, механіцизму та операціоналізму, як протилежних підходів до розуміння і пояснення людської психіки; розглянути сучасний стан психологічної науки розгляд проблем теорії і методології, структури знання у цілому; зіставити дослідження різноманітних шкіл і напрямків-біхевіоризму, інтроспекціонізму, гуманістичної психології, феноменологічного екзистенціального, трансперсональних напрямів психоаналізу, гештальтпсихології; висвітлити хроніку наукового життя, внесок видатних вітчизняних та зарубіжних учених у розвиток психології.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно освоїв дисципліну, повинен: досконало володіти науково-психологічною термінологією та основними поняттями проблемного поля історичного становлення психологічного знання, володіти знанням сутності психологічних явищ, принципів пізнання та розвитку, методів та форм організації та супроводу процесу пізнання і розвитку особистості; навички самостійного пізнання та освоєння історичного досвіду на основі інтегрального мислення; здатність узгоджувати фундаментальне історичне знання із інноваційними науковими дослідженнями в галузі психології; усвідомлювати власний досвід пізнання і розвитку із альтернативним психологічним досвідом інших людей; втілювати засвоєні історичні знання у актуальну психологічну практику.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Вступ. Предмет історії психології		Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до тестового контролю	4	[1, с. 6-12; 2, с. 12-23; 3, с. 6-25; 9, с. 11-24]
2	Міфологічна і народна психологія	Міфологічна і народна психологія.	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	6	[1, с.14-25; 2, с. 25-37; 3, с. 26-32; 9, с. 26-36]
3	Психологія в стародавньому світі		Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання, підготовка до тестового контролю	6	[1, с.27-42; 2, с. 39-46; 3, с.35-49; 9, с.38-52]
4	Становлення психології в середні віки	Середньовічна психологія. Схоластика. Патристика	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	4	[1, с.45-68; 2, с.48-67; 3, с.52-72; 9, с.53-78]
5	Розвиток психологічного знання у культурі відродження	Психологія ренесансу. Феномени відродження	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання, підготовка до тестового контролю	6	[1, с.70-78; 3, с.68-84; 4, с. 56-78; 9, с.79-94]
6	Психологія в межах культури бароко		Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	4	[1, с. 79-91; 2, с.69-81; 5, с. 64-83; 9, с.96-112]
7	Психологія просвітництва		Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання, підготовка до тестового контролю	4	[1, с. 94-124; 2, с.83-96; 7, с.87-96; 9, с.114-128]

8	Психологія як природнична наука	Психологія як природнична наука. Фізіологічні засади наукової психології	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентації за темами 1-8	4	[1, с.127-149; 2, с.98-124; 7, с.89-106; 9, с.130-162]
9	Становлення фундаментальних засад наукової психології		Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання, підготовка до тестового контролю	4	[1, с.151-173; 2, с.126-145; 8, 132-148; 9, с.164-186]
10	Біхевіоризм. Позитивізм	Психологія біхевіоризму. Гештальтпсихологія	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	4	[1,с.175-194; 2, с.154-169; 7, с.126-131; 8, с.152-164; 9, с.188-201]
11	Феноменологія.гештальт психологія		Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання, підготовка до тестового контролю	4	[1, с.196-223; 2, с.171-185; 7, с.137-162; 8, с.165-178; 9, с.205-214]
12	Психоаналіз	Психоаналіз.. Неофрейдизм	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	6	[1, с.225-245; 7, с.168-179; 8, с.184-224, 9, с.226-243]
13	Аналітична психологія. Індивідуальна психологія	Аналітична психологія. Індивідуальна психологія.	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	6	[1, с.245-263; 2, с.196-235; 7, с.198-234; 8, с.226-248; 9, с.246-268]
14	Гуманістична психологія	Гуманістична психологія.	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	4	[1, с.264-289; 2, с.236-256; 7, с.236-256; 8, с.250-274; 9, с.273-296]
15	Сучасні напрямки психології.	Сучасні напрямки психології	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашнього завдання	6	[7, с.262-298; 8, с.282-326; 9, с.312-356]

Примітка: * Лекції проводяться щотижня – по дві години, практичні заняття – по дві години через тиждень.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітньої програми та навчального плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням і тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується підготовкою презентації і тематичного кросворду у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота										Самостійна робота студента		Семестровий контроль
Усне опитування		Тестовий контроль								Презентація	Тематичний кросворд	Іспит
T1-8	T9-16	2	4	6	8	10	12	14	16	T1-3	T4-8	1
ВК: 0,2		0,2								0,1	0,1	0,4

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Критерії оцінювання за видами робіт

Усне опитування

Оцінювання знань студентів (усне опитування) під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Тестовий контроль

Тематичний тест для кожного студента складається з п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 5.

Тестування проводиться на кожному занятті і на нього відводиться 10 хвилин (для закритої форми тестів – по дві хвилини на кожне завдання). На наступному занятті оголошуються результати тестування.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання презентації

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
Відмінно	В основі презентації ключові положення, які повністю розкривають тему; містять наукову, змістовну інформацію; мають чітку, логічно вибудовану структуру; правильно оформлені посилання на інформаційні джерела; виглядає привабливо; тексти легко сприймаються; гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту; робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.
Добре	Презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження; загалом відповідає тематиці проекту та є досить інформативним; є певна структура в розміщенні інформації; графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають інформації, не доповнюють змісту; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені; естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречно графіка оформлення; дизайн не суперечить загальному змісту проекту.
Задовільно	Презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації; подання інформації не структуроване; графіки та таблиці відсутні або не мають інформативного навантаження; немає посилань на використані джерела або вони не правильно оформлені; дизайн не зовсім відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.
Незадовільно	В презентації не визначені ключові положення; відсутня структура та логіка; графіки і таблиці відсутні; немає посилань на використані джерела; дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.

Критерії оцінювання тематичного кросворду

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання тематичного кросворду
Відмінно	Чітко і правильно витримана структура кросворду. Стилiстично та граматично правильно сформульовані запитання, що відповідають змісту теми чи розділу. Оформлення – охайне та естетичне, гармонійно поєднано наукову, змістову складову педагогічного кросворду з елементами творчого підходу. Дотримані терміни задачі кросворду та вимоги до оформлення.
Добре	Незначні порушення у структурі кросворду. Оформлення – охайне. Присутні незначні стилістичні та граматичні огріхи у формулюванні запитань. Не зовсім доречним є зовнішнє оформлення, що не відповідає тематиці.
Задовільно	Відсутні певні компоненти у структурі кросворду. Присутні стилістичні та граматичні помилки у формулюванні запитань. Оформлення – неохайне. Дизайн не зовсім відповідає тематиці кросворду, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.
Незадовільно	Структура кросворду не дотримана. Мають місце суттєві стилістичні та граматичні огріхи у формулюванні запитань. Оформлення – неохайне. Дизайн зовсім не відповідає тематиці кросворду. Не дотримані терміни задачі кросворду.

Семестровий контроль (іспит)

Семестровий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та одне завдання практичного характеру. Кожне завдання оцінюється за чотирибальною інституційною шкалою. Узагальнена оцінка за іспит виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Оцінювання теоретичних завдань. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та викладати думки, аргументувати свою позицію.

Критерії оцінювання теоретичних завдань

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі, грамотно, логічно і обґрунтовано відповів на поставлені теоретичні питання, вміло використовуючи понятійний апарат. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.

Добре	Зміст питань розкрито повно, показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але твердження не завжди обґрунтовані, у змісті і формі питань є окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний.

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді із запропонованих. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола понять і допускають лише одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується один бал. Максимальна кількість балів за тестове завдання – 5.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Оцінювання практичного завдання. Професійна спрямованість практичного завдання передбачає вміння творчо застосовувати набуті знання та навички, передбачати та вирішувати проблемні ситуації, які можуть зустрітись в майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінювання практичного завдання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент повно і правильно, грамотно і логічно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав детальні і обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент повно і правильно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав правильні, але недостатньо детальні і недостатньо обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент неповно відповів на питання практичного завдання, у відповіді допустив неточності і суттєві помилки. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
Незадовільно	Студент не відповів або відповів неправильно на питання практичного завдання, не зміг використати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Предмет і методологічні основи історії психології.
2. Загальний поділ історії психології.
3. Критерії періодизації історії психології.
4. Старовинна легенда як історико-психологічний феномен.
5. Первісні уявлення про душу.
6. Психологічна суть міфологічної психології.
7. Уявлення про душу в античній міфології.
8. Тлумачення Еросу як всесвітньої визначальної сили.
9. Становлення психологічних уявлень в Стародавньому світі.
10. Суперечливість традиції і вчинку в психології Стародавнього світу.
11. Психологія в Стародавньому Китаї.
12. Антична психологія.
13. Питання смертності та безсмертя людської душі в психології Платона.
14. Ідеалістична психологія Платона.
15. Ерос як динамічна і творча сила в тлумаченні Платона.
16. Вчення про душу Аристотеля.
17. Психологічні ідеї в Середні віки.
18. Внесок Аврелія Августина в розвиток психології.
19. Психологія томізму.
20. Психологія Відродження.
21. Психологія арабського Відродження.
22. Принцип вільного вибору в самовизначенні людини. Джованні Піко делла Мірандола.
23. Психологічне кредо Лоренцо Валли.
24. Психологія XVII ст. в межах культури барокко.
25. Психологія Рене Декарта.
26. Механістичний принцип пояснення живої природи Р. Декарта.
27. Психологічні погляди Б. Спінози.
28. Загальні риси психології Просвітництва.
29. Асоціативна теорія в психології Просвітництва.
30. Емпірична психологія в XVIII ст.
31. Психологія як природнича наука.
32. Роль робіт Ч. Дарвіна у становленні природничих засад в психології.
33. Рефлекторна теорія психічного (І. М. Сеченов).
34. Значення досліджень І. П. Павлова в становленні психології.
35. Поведінка як вища нервова діяльність (І. П. Павлова).
36. Теорія психічного ортобіозу І. І. Мечникова.
37. Психологія в XIX ст.
38. Характеристика психології періоду “відкритої кризи”.
39. Психологія поведінки.
40. Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон).
41. Психологія необіхевіоризму Є. Толмена.
42. Психоаналіз.
43. З. Фрейд – засновник психоаналізу.
44. Основні поняття психоаналізу.
45. Теорія “лібідо” в психоаналізі, її розробка.
46. Феномен “Едіпового комплексу” в психічному житті суб’єкта.
47. Аналітична психологія К. Г. Юнга.
48. Психологія несвідомого К. Г. Юнга.
49. Індивідуальна психологія А. Адлера.
50. Психологія романтичного періоду.
51. Розвиток психотерапії в романтичному періоді. (Г. Х. Райль)
52. Психологічні дослідження романтичного періоду (Г. Хайнрот)
53. Послідовники психоаналізу (Ш. Ференці, К. Абрахам, Е. Джонс)
54. Трансформація класичного психоаналізу (О. Ранк, К. Г. Юнг, А. Адлер, Ш. Ференці).

Рекомендована література

Основна література

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. – Вид. 2-ге, допов. – Харків : Константа, 2020. – 320 с.
2. Махній М. М. Історія психології : навч. посіб. / М. М. Махній. – Київ : Видавничий Дім “Слово”, 2016. – 472 с.
3. Роменець В. А. Історія психології Стародавнього світу і середніх віків : навч. посіб. / В. А. Роменець. – Київ : Вища шк., 1983. – 415 с.

4. Роменець В. А. Історія психології епохи Відродження : навч. посіб. / В. А. Роменець. – Київ : Вища шк., 1988. – 488 с.
5. Роменець В. А. Історія психології XVII століття : навч. посіб. / В. А. Роменець. – Київ : Вища шк., 1990. – 365 с.
6. Роменець В. А. Історія психології епохи Просвітництва : навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Вища шк., 1993. – 568 с.
7. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку XX століття : навч. посіб. / В. А. Роменець. – Київ : Вища шк., 1995. – 614 с.
8. Роменець В. А. Історія психології XX століття : навч. посіб. / В. А. Роменець, І. П. Маноха. – Київ : Либідь, 1998. – 989 с.

Додаткова література

9. Абрахам К. Классические психоаналитические труды / К. Абрахам, Э. Гловер, Ш. Ференци. – М. : Когито-Центр, 2009. – 224 с.
10. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии / А. Адлер ; пер. А. М. Боковиков. – М. : 1995. – 296 с.
11. Ассаджолі Р. Психосинтез: Теория и практика. От душевного кризиса к высшему «Я» / пер. с англ. – М. : Рефл-бук, 1994. – 313 с.
12. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания / Б. Г. Ананьев. – 2-е изд. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 272 с.
13. Ждан А. Н. История психологии от античности до наших дней / А. Н. Ждан. – М. : МГУ, 1990. – 367 с.
14. Психоанализ и культура : изб. труды / К. Хорни, Э. Фромм. – М. : Юристъ, 1995. – 623 с.
15. Роменець В. А. Історія психології : навч. посіб. / В. А. Роменець. – Київ : Вища шк. Головне вид-во, 1978. – 440 с.
16. Фрейд З. Введение в психоанализ : лекции / Фрейд З. – М. : Наука, 1989. – 456 с.